

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudců JUDr. Marie Žiškové a JUDr. Josefa Baxy v právní věci žalobkyně: **PhDr. H. P.**, proti žalovanému: **Ministerstvo kultury České republiky**, se sídlem Maltézské náměstí 1, Praha 1, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 3. 2012, čj. MK 16829/2012 OPP, sp. zn. MK-S 3116/2012 OPP, a ze dne 19. 3. 2012, čj. MK 16659/2012 OPP, sp. zn. MK-S 3115/2012 OPP, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 7. 11. 2012, čj. 10 A 85/2012 – 45,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobkyně podala dne 7. 2. 2012 k Národnímu památkovému ústavu (dále jen „správní orgán I. stupně“) žádost o poskytnutí informace podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím. Konkrétně zněla její žádost takto: *Na základě zveřejněné informace <http://www.studijni-depozitar.cz> „Mobiliární fondy uložené v SDMF: klášter Plasy; zámek Kaceřov; zámek Horšovský Týn; klášter Kladruby; hrad Rabí; hrad Švihov; zámek Nebílovy; zámek Červené Poříčí; hrad Velhartice a pomocný fond Centrální depozitář“ žádám o informaci a) "složení" depozitního fondu SDMF Plasy z hlediska "původu" (jako evidenčního údaje dle "karty základní evidence"), tj. "kmenové a svozové mobiliární fondy"; b) složení jednotlivých fondů dle bodu a) (tj. zvlášť kmenové a svozové MF) z hlediska druhového (kolik ks/inventárních jednotek kterého druhu je); c) zda všechny předměty v SDMF jsou kulturními památkami; d) zaslání scanů prohlášení mobiliárních fondů, dnes deponovaných v SDMF, kulturními památkami; e) specifikaci "pomocného fondu Centrální depozitář", jaké předměty ho tvoří, z jakých předpisů vyplývá vznik a správa "pomocného fondu".*

[2] Rozhodnutím čj. MK 16659/2012 OPP, sp. zn. MK-S 3115/2012 OPP žalovaný zamítl odvolání proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně vztahující se k bodu a)

žádosti, kterým bylo odmítnuto poskytnutí informace s odkazem na zákon č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací, a to bezpečnostní způsobilosti. Dále žalovaný rozhodnutím čj. MK 16829/2012 OPP, sp. zn. MK-S 3116/2012 OPP zrušil rozhodnutí správního orgánu I. stupně ze dne 8. 2. 2012, kterým správní orgán I. stupně odložil žádost žalobkyně v části pod písm. c) a d) z důvodu, že předmět žádosti uvedený v těchto bodech není v jeho působnosti.

[3] Žalobou ze dne 22. 5. 2012 se žalobkyně domáhala toho, aby městský soud zrušil v záhlaví označená rozhodnutí žalovaného a vrátil mu věc k dalšímu řízení a dále aby uložil žalovanému povinnost zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši 8.750 Kč. Součástí žaloby byla také žádost o osvobození od soudních poplatků. Městský soud v záhlaví specifikovaným rozsudkem výrokem I. přiznal žalobkyni osvobození od soudního poplatku, výrokem II. zrušil obě rozhodnutí žalovaného a vrátil mu věci k dalšímu řízení, a výrokem III. rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Rozhodnutí žalovaného zrušil městský soud na základě shodného požadavku žalobkyně a žalovaného. Úspěšné žalobkyni soud nepřiznal náhradu nákladů řízení podle § 60 odst. 7 s. ř. s.; důvody zvláštního zřetele hodné spatřoval soud zejména v tom, že žalobkyně vykonává své právo na informace šikanózním způsobem.

II. Argumenty kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[4] Proti uvedenému rozsudku městského soudu podala žalobkyně (stěžovatelka) kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu, ve které tvrdila, že napadený rozsudek je vnitřně rozporný, co do výkonu práva v rozporu s dobrými mravy a „nepředvídatelný“. Soud na jedné straně žalobě vyhověl, přestože měl žalobu zamítnout pro neexistenci žalobou uplatněného veřejného subjektivního práva. Stejně tak měl zamítnout žádost o osvobození od soudních poplatků podle § 36 odst. 3 s. ř. s., neboť návrh stěžovatelky zjevně nemohl být úspěšný. Stěžovatelka měla za to, že cílem soudu bylo znemožnit jí uplatnění plnohodnotné kasační stížnosti, kterou by se Nejvyšší správní soud musel zabývat. Městský soud jí tak *de facto* znemožnil se proti svévolnosti soudního rozhodnutí bránit.

[5] Stěžovatelka v kasační stížnosti uvedla, že pokud by soud rozhodl skutečně právně konzistentně, že jí nelze přiznat osvobození od soudních poplatků z důvodu výkonu práva v rozporu s dobrými mravy, měla by pak větší možnost prokázat v řízení o kasační stížnosti proti takovému rozhodnutí, že právo na informace nevykonává vadně. Mohla by tak prokázat, že právo na informace vykonává v intencích „niterné“ dimenze realizace tohoto práva (s odkazem na nálezy Ústavního soudu ze dne 15. 11. 2010, čj. I. ÚS 517/2010) a judikatury civilních soudů (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 8. 9. 2010, sp. zn. 28 Cdo 5014/2009). Podle názoru stěžovatelky vydali rozhodnutí vyloučení soudci motivováni výhradně snahou způsobit žalobkyni újmu, a proto postupovali v řízení zcela svévolně a libovolně.

[6] Stěžovatelka dále navrhla Nejvyššímu správnímu soudu, aby v rámci řízení o této kasační stížnosti podal podnět Ústavnímu soudu ke zrušení § 104 odst. 2 s. ř. s., jež považuje za protiústavní. V situaci, kdy stěžovatelky utrpěla majetkovou újmu ve výši 8.760 Kč a nemajetkovou újmu spočívající v dehonestaci své osoby jako nemravně jednající,

pokračování

byla porušena její práva na spravedlivý proces a na rovnost účastníků před zákonem, spočívající v nemožnosti podání opravného prostředku proti výroku soudního rozhodnutí o nákladech řízení, jejichž výše není bagatelní ve smyslu nálezu Ústavního soudu ze dne 11. 4. 2012, sp. zn. IV. ÚS 498/12.

[7] V doplnění své kasační stížnosti stěžovatelka uvedla další kasační námitky proti napadenému rozsudku městského soudu. Namítla zde jednak odepření práva na osobní projednání věci, nesprávné posouzení, respektive neposouzení otázky uspokojení navrhovatele podle § 62 s. ř. s., dále nemožnost vyjádřit se k vyjádření žalovaného. Stěžovatelka se také domnívala, že výrok soudu není v souladu s § 16 odst. 4 zákona o svobodném přístupu k informacím. Dále stěžovatelka brojila proti tomu, že soud nahradil rozhodování správního orgánu svým vlastním právním posouzením, pokud její žádost o informaci označil za šikanózní. Podle stěžovatelky byl postup soudu zcela svévolný, byl naprostým popřením zásady hospodárnosti řízení a vedl ke generování dalších soudních sporů. Navíc celá argumentace soudu od posledního odstavce na straně 3 po stranu 7 nemá žádnou souvislost s projednávanou věcí a je v rozporu s judikaturou Nejvyššího správního soudu.

[8] Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti ze dne 11. 2. 2013 uvedl, že kasační stížnost je nepřipustná z důvodů uvedených v § 104 odst. 2 s. ř. s. Kasační stížnost je podle něj zcela zjevným projevem zneužití výkonu práva, kterého se stěžovatelka pravidelně a dlouhodobě dopouští, a proto jí nebyla přiznána náhrada nákladů řízení. Dále odkázal na usnesení městského soudu ze dne 18. 6. 2010, čj. 7 Ca 46/2008 – 183, ve kterém se soud vyjádřil k výkonu práva stěžovatelkou šikanózním způsobem. Žalovaný také připomněl, že pravidelně namítá, že způsob, jakým stěžovatelka vykonává své právo na informace, je v rozporu s účelem a smyslem čl. 17 odst. 1 a 5 Listiny základních práv a svobod. Zneužití výkonu práva bylo podle žalovaného zcela zjevné i v případě nyní řešené kasační stížnosti, což dokládá odkazy na judikaturu Nejvyššího správního soudu a Ústavního soudu. Podle žalovaného je jediným motivem stěžovatelky k podání kasační stížnosti toliko získání náhrady nákladů řízení, nikoliv zájem o poskytnutí předmětné informace. Dále žalovaný zpochybnil námitky stěžovatelky uplatněné v doplnění její kasační stížnosti s tím, že jsou nedůvodné, přičemž na základě v nich tvrzených skutečností jí nemohla vzniknout újma na právech.

[9] Žalovaný tedy navrhuje, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost pro nepřipustnost odmítl, eventuálně jako nedůvodnou zamítl.

[10] Stěžovatelka zaslala soudu dne 15. 2. 2013 repliku k vyjádření žalovaného, ve které uvedla, že z tohoto vyjádření je patrné, jakou hlubokou nenávist k ní žalovaný chová, a s jakou vehemencí usiluje o dehonestaci její osoby.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[11] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval přípustností kasační stížnosti. Stěžovatelka napadla výroky I. a II. rozsudku městského soudu, tedy výrok o přiznání osvobození od soudních poplatků a výrok o zrušení dvou rozhodnutí žalovaného. Podle stěžovatelky měl soud ve skutečnosti její žádost o osvobození od soudních poplatků zamítnout a stejně

tak měl zamítnout její žalobu, a to pro neexistenci veřejného subjektivního práva na straně stěžovatelky z důvodu výkonu práva na informace v rozporu s dobrými mravy. Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že podle § 102 s. ř. s. je kasační stížnost oprávným prostředkem proti pravomocnému rozhodnutí krajského soudu ve správním soudnictví, jímž se účastník řízení, z něhož toto rozhodnutí vzešlo, domáhá zrušení soudního rozhodnutí. Kasační stížnost je přípustná proti každému takovému rozhodnutí, není-li dále stanoveno jinak. Co se týče objektivní přípustnosti kasační stížnosti, kasační stížnost stěžovatelky proti rozhodnutí o osvobození od soudních poplatků je přípustná, a stejně tak je přípustná kasační stížnost proti rozhodnutí o zrušení rozhodnutí správního orgánu a vrácení věci tomuto orgánu k dalšímu řízení.

[12] Podmínky subjektivní přípustnosti jsou v tomto případě částečně splněny, neboť kasační stížnost podala stěžovatelka, tedy žalobkyně v řízení před městským soudem. V této souvislosti je však třeba uvést, že z povahy kasační stížnosti jakožto oprávněného prostředku vyplývá, že ji může podat jen ten účastník, kterému nebylo rozhodnutím krajského soudu plně vyhověno, popřípadě kterému byla tímto rozhodnutím způsobena jiná určitá újma na jeho právech. Rozhodujícím přitom je výrok rozhodnutí krajského soudu, protože existenci případné újmy lze posuzovat jen z procesního hlediska. Při tomto posuzování také nelze brát v úvahu subjektivní přesvědčení účastníka řízení, ale jen objektivní skutečnost, že rozhodnutím soudu mu byla způsobena určitá, třeba i nepříliš významná újma, kterou lze odstranit zrušením nebo změnou napadeného rozhodnutí. Oprávnění podat kasační stížnost tedy svědčí jen tomu účastníku, v jehož neprospěch vyznívá poměření nejpriznivějšího výsledku, který krajský soud pro účastníka mohl založit svým rozhodnutím, a výsledku, který svým rozhodnutím skutečně založil, je-li zároveň způsobená újma odstranitelná tím, že kasační soud napadené rozhodnutí zruší (srov. přiměřeně usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 10. 1997, sp. zn. 2 Cdon 1363/96, uveřejněné v časopise Soudní judikatura č. 3/1997, pod č. 28, dále srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 9. 2012, čj. 3 As 72/2012 – 20, nebo usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 10. 2008, čj. 1 Afs 133/2008 – 110).

[13] V doplnění kasační stížnosti stěžovatelka uvádí další námitky, které jsou podle ní důvodem pro zrušení rozsudku městského soudu. Všechny tyto námitky však směřují k tomu, aby kasační soud zrušil výroky I. a II. napadeného rozsudku městského soudu, přičemž z žádné z těchto námitek nevyplývá, že by byla stěžovatelce způsobena újma, jež by mohla odůvodnit zrušení výroků I. a II. napadeného rozsudku, ve kterých měla plný úspěch. Nejprve stěžovatelka namítala nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku z důvodu, že jí soud odepřel právo na osobní projednání věci. Nejvyšší správní soud uvádí, že stěžovatelce takto nemohla vzniknout újma, jež by odůvodňovala zrušení napadeného rozsudku, neboť jí bylo věcně vyhověno. Ze stejných důvodů Nejvyšší správní soud nepovažuje za přípustné kasační námitky spočívající v nesprávném posouzení otázky uspokojení navrhovatele podle § 62 s. ř. s., nemožnosti vyjádřit se k vyjádření žalovaného, přezkumu rozhodnutí podle § 16 odst. 4 zákona o svobodném přístupu k informacím, či skutečnosti, že soud nahradil rozhodování správního orgánu svým vlastním právním posouzením. Z uvedených kasačních námitek lze spíše vyvodit, že stěžovatelka zejména nesouhlasí s důvody, pro které soud její žalobě vyhověl. Stěžovatelka totiž na jednu stranu odmítá, že by byla její žádost o informace šikanózní, a že by to mělo být důvodem pro zrušení napadených rozhodnutí žalovaného, na druhou stranu sama zrušení napadených rozhodnutí žalovaného ve své žalobě žádala, ovšem z jiných důvodů. Pokud

pokračování

by však stěžovatelka napadala pouze důvody rozhodnutí, bylo by nutné její kasační stížnost odmítnout jako nepřipustnou ve smyslu § 104 odst. 2 s. ř. s. Toho si je stěžovatelka vědoma, a proto žádá, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek soudu z důvodu, že soud měl její žalobu zamítnout jako nedůvodnou. O tom svědčí také její další kasační námitky týkající se svévolného uplatňování práva městským soudem a snaze jí za každou cenu uškodit, nerespektování zásady hospodárnosti, generování dalších soudních sporů i tvrzeném nesouladu argumentace soudu s judikaturou Nejvyššího správního soudu. Vzhledem k tomu, že uvedené námitky souvisí s výroky soudu, kterými bylo stěžovatelce plně vyhověno, a neplyne z nich, že by stěžovatelce byla způsobena újma na právech, nelze je považovat za námitky, které by činily kasační stížnost přípustnou.

[14] Nelze také přisvědčit argumentaci stěžovatelky, že rozhodnutí městského soudu neočekávala a bylo pro ni překvapivé, pokud sama navrhovala zrušení napadených rozhodnutí žalovaného. Překvapivé pro ni mohly být nanejvýš důvody rozhodnutí; proti těm ovšem, jak bylo výše zdůrazněno, nelze kasační stížnost směřovat.

[15] Ačkoliv stěžovatelka nashromáždila i jiné námitky proti napadenému rozsudku, svoji pozornost upírá k nákladovému výroku, byť formálně, vědoma si judikatury Nejvyššího správního soudu k přípustnosti kasační stížnosti proti výroku o nákladech řízení, tento výrok nenapadá. Poměrně rozsáhle se však vyjadřuje k protiústavnosti § 104 odst. 2 s. ř. s., na základě něhož kasační stížnost nemůže směřovat pouze proti výroku o nákladech řízení.

[16] Nejvyšší správní soud má tedy za to, že jediným racionálním důvodem, proč stěžovatelka napadá výroky rozsudku soudu, které jsou plně v její prospěch, je to, že si je vědoma, že svoji kasační stížnost nemůže směřovat pouze proti důvodům rozhodnutí a proti výroku o nákladech řízení (pak by se totiž jednalo o nepřipustnou kasační stížnost ve smyslu § 104 odst. 2 s. ř. s.). Stěžovatelka tím, že napadá výroky I. a II. napadeného rozsudku ve skutečnosti vytváří konstrukci, v rámci které brojí proti výrokům, jimiž bylo plně vyhověno jejím návrhům, při tom však jedinou újmu, kterou skutečně pociťuje, je, že nemůže proti rozsudku soudu brojit plnohodnotnou kasační stížností, a dále majetková a morální újma způsobená tím, že jí nebyla přiznána náhrada nákladů řízení. Tuto újmu ovšem není možné brát v úvahu při posuzování subjektivní přípustnosti kasační stížnosti proti rozhodnutí, ve kterém měla stěžovatelka jinak plný úspěch. Co se týče újmy způsobené nepřiznáním náhrady nákladů, ta je odvozeným důsledkem, který nezávisí pouze na tom, že žalobě bylo vyhověno, ale rovněž na dalších skutečnostech, které městský soud zohlednil (postup podle § 60 odst. 7 s. ř. s.).

[17] Soud proto uzavírá, že kasační stížnost směřující proti výrokům rozhodnutí, kterými bylo stěžovatelce plně vyhověno (tj. výroku o osvobození od soudních poplatků a výroku, kterým byla zrušena rozhodnutí žalovaného a věc jim vrácena k dalšímu řízení) nelze z logiky věci, kdy kasační stížnost podává ten účastník, který měl ve věci úspěch, považovat za přípustnou. Pak ovšem zbývají pouze námitky směřující proti odůvodnění rozhodnutí nebo proti výroku o náhradě nákladů řízení. Kasační stížnost spočívající pouze v námitkách proti odůvodnění rozsudku nebo nákladům řízení ovšem taktéž není přípustná. Z těchto důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost stěžovatelky není subjektivně přípustnou v smyslu § 104 odst. 2 s. ř. s. Z toho plyne, že stěžovatelka není oprávněna napadat výrok o osvobození od soudních poplatků a o

zrušení napadených rozhodnutí žalovaného kasační stížností. Soud proto odmítl kasační stížnost směřující proti výroku I. a II. rozsudku městského soudu na základě § 46 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 104 odst. 2 a § 120 s. ř. s.

[18] Nad rámec uvedeného Nejvyšší správní soud dodává, že právní úpravu obsaženou v § 104 odst. 2 s. ř. s. nepovažuje za protiústavní, což bylo potvrzeno i v rozhodovací praxi Ústavního soudu. Například v usnesení ze dne 5. 6. 2008, sp. zn. II. ÚS 264/07, Ústavní soud konstatoval, že „[k]asační stížnost je toliko mimořádným opravným prostředkem, a proto jsou jak důvody kasační stížnosti, tak i její rozsah, vázány na nejzávažnější případy nezákonností. Mezi tyto případy nepatří dle vůle zákonodárce (ani dle přesvědčení Ústavního soudu) okruh uvedený právě v ustanovení § 104 odst. 2 soudního řádu správního. [...] Navíc vyloučení výroku o nákladech řízení z možnosti podat proti němu mimořádný opravný prostředek (v tomto případě kasační stížnost), není v českém právním řádu ojedinělé. Rovněž dovolání upravené občanským soudním řádem nelze podávat proti výroku o nákladech řízení.“

[19] Vzhledem k tomu, že kasační stížnost stěžovatelky Nejvyšší správní soud odmítá, nebylo již předmětné rozhodovat o žádosti stěžovatelky o přiznání osvobození od soudních poplatků (srov. § 10 odst. 3 zákona o soudních poplatcích).

[20] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl soud v souladu s § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s. Byl-li návrh odmítnut, nemá žádný z účastníků nárok na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 6. března 2013

JUDr. Lenka Kaniová
předsedkyně senátu